

KERNGEGEVENS 2004

De Stichting Arbitrage-Instituut Bouwkunst (A-IBk) behandelt geschillen, ontstaan tussen architecten en opdrachtgevers, voortvloeiende uit door hen gesloten overeenkomsten waarop van toepassing zijn de Standaardvoorwaarden Rechtsverhouding opdrachtgever-architect, SR 1997. Deze Standaardvoorwaarden zijn geïnitieerd door de Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten, BNA. Zij worden ook gehanteerd door de Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten, BNI, naast de in 2001 door de BNI ten behoeve van kleinere opdrachten ingevoerde Basisvoorwaarden.

Het A-IBk behandelt ook de geschillen welke voortvloeien uit de in het verleden door de BNA in het leven geroepen regelingen, zoals de Standaardvoorwaarden Rechtsverhouding SR opdrachtgever-architect 1987, SR 1988 (herziene druk 1995), de Algemene Regelen voor de honorering van de architect en de verdere rechtsverhouding tussen opdrachtgever en architect, A.R. 1971 (en de daarmee verwante Regelen en Tabellen voor de honorering van de architect bij Woningwetbouw, R.T. 1963 en de Restauratie van Monumenten, R.R. 1971).

De Standaardvoorwaarden en oudere regelen worden ook buiten de kring van leden van de BNA en BNI toegepast.

De Standaardvoorwaarden en alle overige genoemde regelen bevatten een arbitraal beding inhoudende berechting door het Arbitrage-Instituut Bouwkunst overeenkomstig het reglement. Voorts behandelt het Arbitrage-Instituut geschillen op basis van een door partijen gesloten akte van compromis.

De Stichting Arbitrage-Instituut Bouwkunst is opgericht in 1966 op initiatief van het toenmalige Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Woningbouwkoepels NWR en NCIV, de Nederlandse Vereniging van Bouwondernemers NVB en de Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten, BNA. De leden van het bestuur, het curatorium, worden benoemd en ontslagen door de oprichters van de stichting. Op 20 juli 1999 werden de statuten gewijzigd. In de statuten is vastgelegd dat een zo evenwichtig mogelijke samenstelling van het curatorium ordt nagestreefd waarbij opdrachtgevers en architecten gelijkelijk zijn vertegenwoordigd. Sedertdien zijn in het curatorium vertegenwoordigd één lid benoemd door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), één lid benoemd door de Nederlandse Vereniging van Bouwondernemers (NVB), één lid benoemd door de vereniging "Aedes" Vereniging van Woningcorporaties, één lid benoemd door de Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten (BNI) en 3 leden benoemd door de Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten (BNA). In 1999 is voorts toegetreden de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RDMZ) die één lid benoemt. Per 31 december 2004 heeft deze Rijksdienst zijn deelneming beëindigd in verband met de gewijzigde taakstelling van de Dienst.

Het Arbitrage-Instituut Bouwkunst kent een College van Arbiters; deze arbiters worden voor de duur van telkens 3 jaren benoemd door het curatorium. De samenstelling van het College van Arbiters is opgenomen in dit verslag.

Groningen, 31 december 2004

Kerngegevens 2004

Het aantal ingekomen zaken beweegt zich tot 2004 tussen 70 en 82. Dit jaar valt een scherpe daling in het aantal zaken waar te nemen, namelijk 49 aanhangig gemaakte zaken

Dit aantal lijkt te zijn beïnvloed door het sterk teruggelopen aantal aan architecten verstrekte opdrachten in de jaren 2000-2003.

In de laatste jaren was een stijgende trend zichtbaar van opdrachtgevers die het initiatief tot een procedure nemen. Die trend zet zich door

0

Hierna volgen de belangrijkste gegevens van het verslagjaar 2004.

Ter vergelijking zijn de gegevens uit 2003 opgenomen.

<u>Aantal zaken.</u>	2004	2003
Geschillen aanhangig op 1 januari	89	88
Geschillen aanhangig gemaakt in	<u>49</u>	<u>75</u>
	138	163
Zaken afgewikkeld in	<u>58</u>	<u>74</u>
Aanhangig per 31 december	80	89

Arbiters kunnen eerst dan een beslissing geven wanneer zij daartoe bevoegd zijn. Dat zal het geval zijn wanneer partijen een akte van compromis gesloten hebben dan wel het arbitraal beding van toepassing is, zoals opgenomen in een van de Standaardvoorwaarden.

De bevoegdheid blijft een regelmatig terugkerend twistpunt in de procedures.

In het merendeel van de zaken waarin de bevoegdheid ter discussie gesteld wordt, blijken de Standaardvoorwaarden vernietigbaar omdat deze bij het aangaan van de overeenkomst niet ter hand gesteld zijn aan de opdrachtgever. Voor de toepasselijkheid van algemene voorwaarden, waartoe de SR gerekend worden, en het arbitraal beding, is nu eenmaal vereist dat de opdrachtgever daarvan kennis heeft kunnen nemen.

Ook in dit verslagjaar werden weer relatief veel zaken ingetrokken. Kennelijk zien veel partijen kans toch nog een regeling in der minne te bereiken zonder dat de tussenkomst van arbiters noodzakelijk was. Een aantal zaken werd tijdens de mondelinge behandeling geschikt.

<u>Wijze van afwikkeling van zaken</u>	2004	2003
--	------	------

Vonnis/schikkingsvonnis	33	49
Onbevoegdverklaring	3	3
Bindend advies	1	-
Ingetrokken	21	22

(N.B. de ingetrokken zaken spelen in de navolgende overzichten geen rol meer.)

<u>Hoedanigheid eiser</u>	2004	2003
---------------------------	------	------

De geschillen werden aanhangig gemaakt door

- architect	20	34
- opdrachtgever	17	18

<u>Oorsprong van de zaak</u>	2004	2003
------------------------------	------	------

Aan de procedures lagen de volgende regelingen ten grondslag:

SR 1997	26	38
SR 1988	3	10
Akte van compromis	8	4

Het blijkt dat 8 jaar na dato van de invoering van de SR 1997 nog altijd procedures gegenereerd worden door de SR 1988. Het aantal neemt thans wel snel af. (N.B. Ook over de AR-1971 – in 1988 afgeschaft - loopt weer een proceduren!)

<u>Belang van de zaken</u>	2004	2003
----------------------------	------	------

De hoogte van door architecten, zowel in conventie als in reconventie, gevorderde bedragen beliep

tot € 12.500,--	6	15
van € 12.500,-- tot € 25.000,--	4	6
van € 25.000,-- tot € 50.000,--	3	3
van € 50.000,-- tot € 125.000,--	4	5
van € 125.000,-- tot € 375.000,--	2	1
vanaf € 375.000,--	1	-

Opdrachtgevers als eisers, zowel in conventie als in reconventie

tot € 12.500,--	6	12
van € 12.500,-- tot € 25.000,--	1	5
van € 25.000,-- tot € 50.000,--	5	2
van € 50.000,-- tot € 125.000,--	4	7
van € 125.000,-- tot € 375.000,--	3	2

vanaf € 375.000,--	1	1
--------------------	---	---

Resultaat van de procedures

	2004	2003
Toegewezen (zowel in conventie als in reconventie)		
tot € 12.500,--	11	26
van € 12.500,-- tot € 25.000,--	2	7
van € 25.000,-- tot € 50.000,--	3	5
van € 50.000,-- tot € 125.000,--	7	2
van € 125.000,-- tot € 375.000,--	-	-
vanaf € 375.000,--	-	-
Afgewezen/onbevoegd	11	8
Vaststellingsovereenkomst	3	4

Aantal arbiters

Zaken met een belang onder € 60.000,-- worden in de regel door 1 arbiter berecht; met een belang boven € 60.000,-- door 3 arbiters.

	2004	2003
Het aantal door 1 arbiter gewezen vonnissen beliep	24	38
Het aantal door 3 arbiters gewezen vonnissen beliep	13	14

Looptijd van de zaken

	2004	2003
Met betrekking tot de duur van de in de loop van 2004 afgewikkelde zaken, gerekend vanaf de dag der indiening van de zaak tot en met de dag van het depot van het vonnis, gelden de volgende aantallen:		
tot en met 9 maanden	8	16
10 tot en met 12 maanden	5	10
13 tot en met 16 maanden	13	9

17 tot en met 20 maanden	3	6
21 (of meer) maanden	7	11
Spoedarbitrages	1	3

Hoewel het streven blijft de gemiddelde looptijd van de zaken terug te dringen, blijkt dat toch moeilijk. De raadslieden van partijen zijn over het algemeen ruimhartig in het verlenen van extra uitstel aan elkaar, waardoor er toch nog steeds zaken uitlopen.

Ook worden zaken verlengd doordat tijdens en na de mondelinge behandeling nog stukken worden uitgewisseld en zelfs een tweede mondelinge behandeling plaatsvindt. Ten opzichte van vorig jaar is helaas geen verbetering waar te nemen.

<u>Arbitragekosten</u>	2004	2003
------------------------	------	------

De kosten van de procedures die in het verslagjaar werden afgewikkeld beliepen:

minder dan € 2.000,--	10	9
van € 2.000,-- tot € 4.000,--	1	2
van € 4.000,-- tot € 5.000,--	4	10
van € 5.000,-- tot € 7.500,--	7	10
van € 7.500,-- tot € 12.500,--	8	12
vanaf € 12.500,--	7	5

Evenals voorgaande jaren werd onderzocht of er een zekere relatie bestaat tussen de hoogte van het procesbelang en de kosten van de procedure. Die relatie blijkt niet te bestaan; gebleken is dat iedere zaak een daarvoor te individueel karakter heeft. Het komt zelfs voor dat de kosten het procesbelang overtreffen. Overigens worden partijen hierover reeds bij het begin van de procedure door het secretariaat voorgelicht; dat weerhoudt partijen er niet van om toch de procedure tot het eind te voeren.

Samengevoegde zaken

Zowel op grond van de wet – artikel 1046 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering – als op grond van gelijklopende bepalingen in Statuten en Reglementen van verschillende arbitrage-instellingen in de bouw is het mogelijk om te komen tot samenvoeging van procedures die een zekere verwantschap met elkaar hebben.

Zo werden ook in 2004 weer zaken samengevoegd die dienen voor het Arbitrage-Instituut Bouwkunst en Raad van Arbitrage in de Bouw en/of de Commissie van Geschillen van het KIVI. Aldus oordeelt één scheidsgerecht over geschillen tussen opdrachtgever, aannemer, architect en/of adviseur, hetgeen een uniforme rechtspleging ten goede komt. De zaken zijn over het algemeen complex van aard. De samenvoeging voorziet duidelijk in een behoefte.

	2004	2003
Samengevoegde zaken	5	4

Mogelijkheid van kennisname van vonnissen

Belanghebbenden wordt door tussenkomst van de secretaris de gelegenheid geboden kennis te nemen van vonnissen van het Arbitrage-Instituut Bouwkunst, voor zover niet gepubliceerd in het tijdschrift Bouwrecht, Actualiteiten Bouwrecht, Tijdschrift van Arbitrage of andere publicaties.

Website

Het Arbitrage-Instituut Bouwkunst heeft sinds 2001 een website (www.arbitrageinstituutbouwkunst.org) die informatie verstrekt over de doelstelling en werkwijze van het Instituut. Het is mogelijk via de site het arbitragereglement te "downloaden". Gebleken is dat van de site regelmatig gebruik gemaakt wordt.

Jaarvergadering curatorium en (oud)arbiters

De jaarlijkse vergadering van Curatorium en (oud)arbiters vond plaats op 2 december 2004 te Hilversum op Landgoed Zonnestraal. Een groot aantal arbiters werd door de enthousiaste beheerder door en om het prachtig gerestaureerde hoofdgebouw en het zusterhuis geleid.

In de vergadering werd afscheid genomen van de heren Huisman en Van Ruth, die door de voorzitter werden bedankt voor de voortreffelijke wijze waarop zij hun taak als arbiters hebben vervuld. Beiden zijn zijn ongeveer dertig jaar arbiter geweest.

Vermeldenswaardige onderwerpen in de vergaderingen van het curatorium

In de vergadering werd vooral aandacht geschonken aan het voornemen van de BNA om De Nieuwe Regeling DNR per 1 januari 2005 in te voeren en welke consequenties dat voor het Arbitrage-Instituut op termijn met zich meebrengt vanwege de verwijzing van geschillen naar de Raad van Arbitrage voor de Bouw.

Tevens werd oriënterend met het bestuur van de Raad van Arbitrage voor de Bouw gesproken, gegeven de wens van de constituerende instellingen om op termijn te komen tot één Arbitrage-Instituut voor de Bouwwereld.

Arbiters en secretarissen

In het verslagjaar was de lijst van arbiters en secretarissen als volgt samengesteld:

Drs. C. Bokx ing.

Vlaardingen

Voorzitter, bouwondernemer

Ir A. Eden	Den Haag	Plv. Voorzitter, Architect Rijksgebouwendienst
Ir H.J.M. Bekker	Den Bosch	Oud dir. sectie Beheer en Exploitatie gemeente Den Bosch
M.P.S. van Berkel Mr J.R. Branbergen	Enschede Amsterdam	Interieurarchitect Vice-President rechtbank Amsterdam
Mw Ir G. Bolt-Schellenberg H.L. Egberts Mr dr H.A. Groeneveld	Heemstede Hilversum 's-Gravenhage	Architect Architect Directeur Stichting Bureau Architectenregister
Ir A.N.M.M. van Hout Ir J.J. Huis in 't Veld	Molenschot Oisterwijk	Architect Senior Adviseur Bouwkunde, Gemeente Den Bosch
Ir P.L.M. van Hulst Ir J.G. Hulsbergen Mr J.G.J. Janssen Ir A.J.M. Lisman H.A. van Ruth H.J. Schras Ir M. Schutten Mr ir J.J.W.M. Smeets J. Timmer A.M.H. Vandenbergh J. Vink E.A. de Vrijer Ir J.J. de Waal Malefijt D.W. van Zoelen Ir H.G. Zwart	Zoetermeer Arnhem Amsterdam Zeist Dwingeloo Rotterdam Leeuwarden Merkelbeek Scheemda Heerlen Bergambacht Puttershoek Maastricht Utrecht Drachten	Architect Rijksgebouwendienst Constructeur Advocaat Bouwondernemer Architect Architect Architect Architect Bouwondernemer Interieurarchitect Adviseur Overheden Bouwondernemer Architect
Mr M.A.P.H. Randag Mr J.A.G. van Eimeren	Groningen Nieuwegein	secretaris, advocaat plv. secretaris, secretaris Raad van Arbitrage
Mr J.D. Leerink Mr Y.R.R.R. de Mul	Groningen Hilversum	plv. secretaris, advocaat plv. secretaris, secretaris Raad van Arbitrage
Mr drs. M. Kremer	Groningen	plv. secretaris, advocaat

Curatorium

In het verslagjaar was het curatorium als volgt samengesteld:

Mw mr A.A.M. Evers	Amsterdam	voorzitter, staflid bureau BNA
--------------------	-----------	--------------------------------

Mw mr M.M.T. Philippi	's-Gravenhage	vice-voorzitter, Ministerie VROM
Ir J.G.C. Vegter	Leeuwarden	Architect
Mr Ir A. de Groot	Utrecht	Advocaat/architect
J.H. Lam	Vught	Bouwondernemer
C.M.J.G. Spanjers	Amsterdam	Interieurarchitect
J. van de Voorde	Zeist	Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Ing. B.E.J. Kempink	Almere	namens bestuur Aedes

Secretaris-penningmeester:

Mr M.A.P.H. Randag	Groningen	Advocaat
--------------------	-----------	----------